

تاریخ آزمون

جمعه ۵ / ۰۷ / ۱۴۰۳

سوالات آزمون

دفترچه شماره (۱)

دوره دوم متوسطه

پایه یازدهم انسانی

شماره داوطلبی:

نام و نام خانوادگی:

مدت پاسخگویی: ۸۰ دقیقه

تعداد سوال: ۷۵

عنوانین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال		شماره سوال	مدت پاسخگویی
		از	تا		
۱	ریاضی و آمار ۱	۱۵	۱	۱۵	۲۰ دقیقه
۲	زبان عربی	۱۶	۳۰	۱۵	۱۵ دقیقه
۳	اقتصاد	۳۱	۴۵	۱۵	۱۵ دقیقه
۴	علوم و فنون ادبی ۱	۴۶	۶۰	۱۵	۱۵ دقیقه
۵	منطق	۶۱	۷۵	۱۵	۱۵ دقیقه

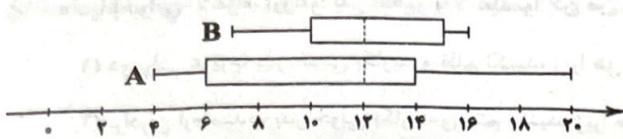

۱۲- در یک نمودار حبابی شامل دو نقطه $(x, 1/5)$, $(2, 2)$, $(3, 2)$ و $(4, 2)$ اگر نسبت متغیرهای سوم $\frac{1}{\sqrt{A}}$ باشد، مقدار x کدام است؟

۲۴

 $\sqrt{2}$ $\frac{1}{2}$ $2\sqrt{2}$

۱۳- دو نمودار جعبه‌ای زیر مربوط به نمرات کلاس A و B در درس ریاضی است. کدام گزینه صحیح نیست؟

(۱) عملکرد کلاس A بهتر است.

(۲) در هر دو کلاس نصف افراد نمره بالای ۱۲ گرفته‌اند.

(۳) بیش از $\frac{1}{4}$ افراد کلاس A از همه افراد کلاس B نمره کمتری گرفته‌اند.

(۴) تقریباً ۷۵ درصد افراد کلاس B نمره قبولی گرفته‌اند.

۱۴- اگر شاخص پراکندگی داده‌ها کوچک باشد، کدام نمودار برای مقایسه مناسب نیست؟

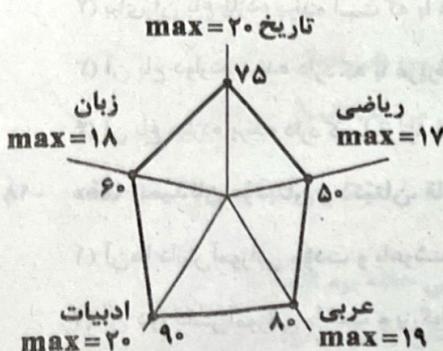
(۴) نقطه‌ای

(۳) جعبه‌ای

(۲) دایره‌ای

(۱) میله‌ای

۱۵- نمودار را داری زیر مربوط به نمرات ۵ درس یک دانش‌آموز چقدر است؟

۱۳

۱۳/۵

۱۲

۱۲/۵

بَيْانُ عَرَبِيِّ (الْخُصُوصِيِّ)

■ عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الْجَوابِ لِلتَّرْجِمَةِ أَوِ الْمَفْهُومِ أَوِ الْمَفْرَدَاتِ أَوِ الْحَوَارِ (١٦ - ٢٢):

١٦- «يَا إِخْوَانِي الْأَعْرَاءِ، إِرْزَعُوا بَذَرَ الْخَيْرِ وَلَا تَظْلِمُوا لَأَنَّ مِنْ زَرْعِ الْعُدُونَ، حَصْدُ الْخَسْرَانِ!»: اى .....

١) دو برادر عزیزم، بذر خوبی بکارید و ظلم نکنید، زیرا هر کس بدی کاشت، گناه درو کردا

٢) برادران ارجمندم، بذر خوبی بکارید و ستم نکنید، زیرا هر کس دشمنی کاشت، زیان درو کردا

٣) دو برادر ارجمند من، بذر خوبی می کارید و ظلم نمی کنید، زیرا هر کس دشمنی کاشت، زیان دیدا

٤) برادران عزیز، بذر خوبی کاشتید و ستم نمی کنید، زیرا هر کس دشمنی کاشت، زیان درو کردا

١٧- «لَتَلِكَ الْحَدِيقَةَ أَئْنَا عَشْرَ طَائِرًا تَعْرَفُ بِغَرِيزَتِهَا الْأَعْشَابَ الطَّبِيعَةَ فَتَدَلُّنَا عَلَى الْخَوَاصِ الطَّبِيعَةِ لِكَثِيرٍ مِنِ التَّبَاتَاتِ الْبَرِيَّةِ!»:

١) برای این باغ دوازده پرنده است که با غریزه خودشان گیاه دارویی را می شناسند، پس ما را به خاصیت دارویی بسیاری از گیاهان صحرایی راهنمایی می کنند!

٢) برای آن باغ یازده پرنده است که با غریزه شان، گیاهان دارویی را شناختند، پس ما را به خواص دارویی بسیاری از گیاهان صحرایی راهنمایی کردند!

٣) آن باغ دوازده پرنده دارد که با غریزه خود گیاهان دارویی را می شناسند و ما را به خواص دارویی بسیاری از میوه های درختی راهنمایی می کنند!

٤) آن باغ دوازده پرنده دارد که با غریزه خود گیاهان دارویی را می شناسند، پس ما را به خاصیت های دارویی بسیاری از گیاهان صحرایی راهنمایی می کنند!

١٨- «هَمَا تَلْمِيذَتَانِ مُؤَدِّبَتَانِ وَ ذَكِيَّتَانِ، قَامَتَا بِأَدَاءِ وَاجْبَاتِهِمَا قَبْلَ الصَّفَّ وَ سَتَقْوَمَانِ عِنْدِ دُخُولِ الْمَدْرَسَةِ لِلْاحْتِرَامِ لِهَا!»:

١) آن ها دانش آموزانی مؤدب و باهوشتند، پیش از کلاس، به انجام تکالیف شان پرداختند و هنگام ورود معلم به احترامش خواهند ایستاد.

٢) آن دو، دانش آموزانی با ادب و بزرگوارند، به انجام تکالیف قبل از کلاس شان پرداختند و زمان ورود معلم به احترام او ایستادند.

٣) آن دو دانش آموزهایی مؤدب و باهوش هستند، قبل از کلاس، به انجام تکلیف های خود می پردازند و هنگام ورود معلم شان به احترام او می ایستند.

٤) آن دانش آموزان، مؤدب و بزرگوار هستند. پیش از کلاس، به انجام تکالیف پرداختند و زمان ورود معلم خود، به احترامش خواهند ایستاد.

١٩- عَيْنُ الخطأ:

١) أَحَبَّ كَثِيرًا حَلْوَاتَ تِلْكَ الْمَنْطَقَةِ الصَّحْرَاوِيَّةِ: شِيرِينِي جَاتَ آنَّ مَنْطَقَهُ كَوِيرِي رَأَيْسِيَّ دُوْسِتَ دَارِمَا

٢) عَوِيْضِي نَقْصُكِ فِي الْذَّاِكْرَةِ بِالْمَمَارِسَةِ الْأَكْثَرِ: بَا تَمْرِينِ بِيَشْتَرِ كَمْبُودَتِ رَا دَرِ حَافَظَهِ جَبْرَانِ كَنَا

٣) (وَإِذَا قَرَأَ الْقُرْآنَ فَاسْتَمْعُوا لِهِ) «وَهُرْگَاهُ قُرْآنَ خَوَانِدَهُ شَدَ، پَسَ بِهِ آنَّ گُوشَ فَرَا دَارِيدَا!»

٤) رَأَيْتَ بِعِيْونِي أَمْسِيَّ أَنَّ هَذَا الْحَيْوَانَ صَفَرَ كَالْإِنْسَانِ! دِيَرُوزَ بَا چَشْمَانَ خَوْدَمَ دِيدَمَ كَهِ اِينَ حَيْوَانَ، هَمْجُونَ اِنْسَانَ گَرِيْهَ كَرِدا!

٢٠- «مَنْ طَلَبَ شَيْئًا وَ جَدَّ وَجْدًا؛ عَيْنُ الْأَقْرَبِ مِنِ الْمَفْهُومِ:

١) خَدَا كَشْتَيَ آنَّ جَاكَهُ خَوَاهَدَ بَرَدَ / اَكْرَ نَاخَدا جَامَهُ بَرَنَ درَدَ

٢) عَاقِبَتْ جَوَيْنَدَهُ يَلَبَنَدَهُ بُودَا

٣) اَز دَلَ بَرَوَدَ هَرَ آنَّ كَهَ اَز دَيَدَهَ روَدَا

٤) آَبَ دَرَ هَاعَنَ كَوَبِيَدَنَا!

٢١- عَيْنُ الخطأ في توضيح الكلمات:

١) الْمَغْلُقُ مَا لَيْسَ مَفْتوحًا؛ بَلْ مَسْدُودًا!

٢) الصَّفَّ مَكَانٌ يَدْرَسُ فِيهِ الطَّلَابُ!

٢٢- فَيْزُ الْجَوابِ غَيْرِ الْمُنَاسِبِ لِهَذَا السُّؤَالِ: «مَا هِيَ الْمُشَكَّلَةُ يَا حَبِيبِي؟»

١) فِي الْغَرْفَةِ الثَّانِيَةِ تَفْتَحُ النَّافِذَةُ وَ لَا تُنْقَلَ!

٤) فِي الْغَرْفَةِ الْأُولَى مَا انْكَسَ السَّرِيرَا!

٣) فِي الْغَرْفَةِ الثَّالِثَةِ الْمَكَيْفُ لَا يَعْمَلُ!

■■■ اقرأ النص التالي بدقة ثم أجب عن الأسئلة التالية بما يناسب النص (٢٥ - ٢٣):

رجلٌ كان في التسعين من العمر و يعاني (ونج مى برد) من مشكلة المياه الزرقاء على إحدى عيونه، فلا يقدر على أن يرى الدنيا جيداً. بعد ازدياد ألم عينه راجع إلى طبيب عيون. فالطبيب بعد فحصه إقترح له أن يعمل عملية (جراحية). وافق الرجل على الفور للتخلص من الألم. بعد نجاح العملية، خضر الطبيب عند المريض وأعطاه الأدوية و كتب له الخروج مع فاتورة (صورت حساب) المستشفى. عندما نظر إليها الرجل بدأ بالبكاء فقال الطبيب: إن كانت الفاتورة لك باهظة السعر فتخفيض (تخفيض مى دهيم) سعرها. فقال الرجل: لا؛ ما يكيني هو أن الله أعطاني نعمة البصر تسعين عاماً ولكن ما أرسل لي فاتورة مقابل تلك.

- ٢٣ **غين الصحيح:**

١) كان عمر الرجل مئة ناقص عشرة.
٢) الطبيب ما قدر على أن يرفع مشكلة الرجل.

٤) فرح الرجل بعد تخفيض الطبيب في سعر فاتورة المستشفى.
٣) تعجب الرجل من سعر الأدوية جداً فبكى.

- ٢٤ **ما هو إعراب الكلمات المعينة حسب الترتيب: «المياه – الطبيب – الخروج»:**

١) صفة - مفعول - فاعل
٢) مضار إليه - فاعل - مفعول

٤) مضار إليه - مفعول - فاعل
٣) صفة - فاعل - مفعول

- ٢٥ **غين الصحيح عن فعل تخفيض:**

١) فعل ماضي - مزيد ثلثي - متعدد
٢) فعل مضارع - مزيد ثلثي من باب إفعال - لازم

٤) فعل مضارع - مجيد ثلثي من باب تفعيل - متعدد
٣) فعل مضارع - مجرد ثلثي - لازم

■■■ غين الصحيح عن الأسئلة التالية (٣٠ - ٣٠):

- ٢٦ **میز الخطأ في إعراب نائب الفاعل:**

١) ما قبلت آراء هذا العالم لفقدان التجربة العلمية
٢) دعي المعلمون للحضور في حفلة يوم التلميذا

٣) تنقل مشتقات النفط من المصافي إلى محطات الوقودا

- ٢٧ **غين الخطأ حول الأفعال التالية:**

١) تعاقد: فعل أمر - مزيد ثلثي (من باب «مفاعلة») - للمثنى المؤنث المخاطب

٢) تَعْوِضَيْنَ: فعل مضارع - مزيد ثلثي (من باب «تفعيل») - للمفرد المؤنث المخاطب

٣) إنتبهوا: فعل أمر - مزيد ثلثي (من باب «إفعال») - للجمع المذكر المخاطب

٤) لا تُطْفِئُنَ: فعل نهي - مزيد ثلثي (من باب «إفعال») - للجمع المؤنث المخاطب

- ٢٨ **میز الخطأ في المعدود:**

١) أرسل المدير خمسة وعشرين طلاباً من مدرستنا إلى المسابقات العلمية.

٢) هذا الخير قد أحدث أربع مدارس حتى الآن.

٣) اشتري أبي اليوم ستة عشر خبراً و منحها لأمي.

٤) قتل المجاهدون سبعين عدواً في اليومين الأخيرين.

- ٢٩ **میز الخطأ في تعين المحل الإعرابي للكلمات المعينة:**

١) قد ذهب علي إلى المكتبة لقراءة الدروس: فاعل

٢) إن الله قد أخرج بالماء الثمرات: مضار إليه
٤) الصلاة مفتاح كل خير: خبر

٣) و لا يتظلم رتك أحداً: مفعول

- ٣٠ **میز الجائز و المجرور:**

١) إنه حيوان ذكي يحب مساعدة الإنسان.

٢) القرآن يأمر المسلمين آلا يستروا معبدات المشركين و الكفار.

٣) عندما سمعت صوت مكيف الهواء ظننت أن الطالبات يمارسن نشاطاً حرزاً.

٤) كـ حزب بما لديهم فرحة

اقتصاد

- ۳۱ - هزینه‌های تولید شامل همه موارد زیر است، به جز .....

۱) به نیروی انسانی که بر روی محصول ما کار می‌کند، مزد یا حقوق تعلق می‌گیرد.

۲) کسب و کار ما نیازمند محیطی است که در آن فعالیت انجام دهیم که به آن اجاره تعلق می‌گیرد.

۳) برای راه اندازی کسب و کار نیاز داریم تا از ابزار آلاتی بهره ببریم و باید قیمت آن را به صاحبش بپردازیم.

۴) صاحبان کسب و کار نیازمند درآمدی برای برطرف کردن هزینه‌های شخصی خود هستند، پس باید سودی به آنها پرداخت شود.

- ۳۲ - پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

(الف) عبارت «نظم، اضطراب، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند» به کدام ویژگی کارآفرینان موفق اشاره دارد؟

(ب) این که می‌گوییم «شرکت هویتی قانونی دارد» به چه معناست؟

(ج) آن چیز که موجب روح آوردن کشورها به مبالغه می‌شود، کدام عامل است؟

۱) نوآور بودن - به این معنی که یک شرکت تمام ویژگی‌های یک انسان را دارا می‌باشد - کمیابی منابع

۲) پرانگیزه بودن - به این معنی که قانون با یک شرکت، مشابه با یک فرد و یا انسان رفتار می‌کند - کمیابی منابع

۳) پرانگیزه بودن - به این معنی که یک شرکت تمام ویژگی‌های یک انسان را دارا می‌باشد - عدم توجه به هزینه فرست

۴) نوآور بودن - به این معنی که قانون با یک شرکت، مشابه با یک فرد و یا انسان رفتار می‌کند - عدم توجه به هزینه فرست

- ۳۳ - کدام عبارتها در ارتباط با تصمیم‌گیری منطقی درست هستند؟

(الف) میان مقدار منابع موجود و همین طور حجم تولید کالا در کشورها، جوامع و شرکت‌ها رابطه مستقیمی وجود دارد.

(ب) منابع تولید به طور کلی در چهار گروه دسته‌بندی می‌شوند: منابع طبیعی (زمین)، نیروی کار، سرمایه فیزیکی و مالی.

(ج) هزینه‌های هدررفته بسیار مهم هستند و افراد باید دائمًا به آن توجه کنند، اما در نهایت در تصمیم‌گیری خود آن را لحاظ نکنند.

(د) این که چه چیزی را هزینه و چه چیزی را منفعت به حساب بیاوریم، بستگی به ارزش‌های فرهنگی جامعه محل زندگیمان دارد.

۴) الف - ۴

۳) ج - ۵

۲) ب - ج

۱) الف - ب

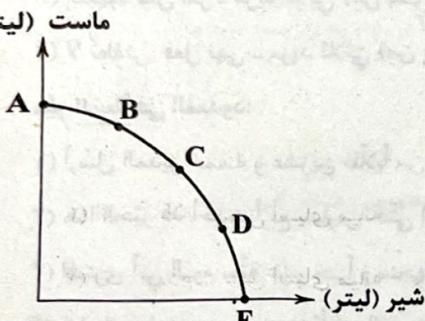
- ۳۴ - مطابق با الگوی مرز امکانات تولید زیر که نشان‌دهنده تولیدات دو محصول شیر و ماست است؛ کدام گزینه اطلاعات صحیحی ارائه نمی‌دهد؟

۱) نقطه A نشان‌دهنده این است که همه منابع موجود به تولید ماست اختصاص داده شده است.

۲) هزینه فرست حرکت از B به C مقدار ماستی است که کمتر تولید می‌شود.

۳) هزینه فرست حرکت از C به D مقدار شیری است که بیشتر تولید می‌شود.

۴) همه نقاط موجود بر روی این منحنی، نقاطی هستند که برای تولیدکننده مطلوب می‌باشند.

- ۳۵ - کدام گزینه پاسخ درستی به پرسش‌های زیر در ارتباط با منحنی عرضه زیر می‌دهد؟

(الف) با فرض این که نقطه M نقطه تعادلی باشد، درآمد عرضه‌کننده چقدر است؟

(ب) علت حرکت از M به N چیست؟

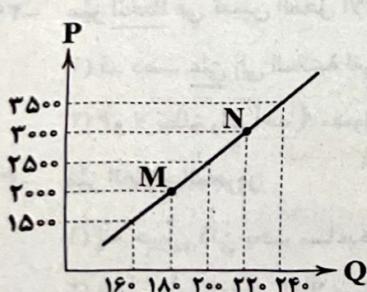
(ج) منحنی عرضه به اختصار با ..... نشان داده می‌شود.

۱) الف: ۳۶۰,۰۰۰ ب: افزایش قیمت ج: S

۲) الف: ۵۰۰,۰۰۰ ب: کاهش قیمت ج: D

۳) الف: ۳۶۰,۰۰۰ ب: افزایش قیمت ج: D

۴) الف: ۵۰۰,۰۰۰ ب: کاهش قیمت ج: S

- ۳۶- کدام یک، از جمله وظایف دولت در مورد بهبود عملکرد بازار نیست؟

۱) مجبور کردن شرکت‌های آرایشی و بهداشتی جهت دریافت استانداردهای لازم

۲) الزام داشتن سند برای معامله املاک مثل خانه یا مغازه

۳) اجبار برای ثبت سند پس از انجام معامله جهت جلوگیری از فروش چندباره یک چیز

۴) ملزم کردن افراد برای نریختن آشغال‌های خود در خیابان‌ها یا پارک‌ها

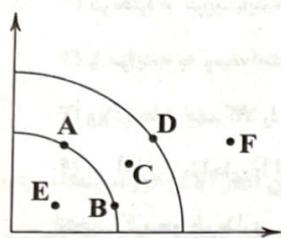
- ۳۷- کدام گزینه، از علل اهمیت تجارت جهانی برای کشورها نیست؟

۱) یکسان نبودن دسترسی کشورها به منابع و عوامل تولید

۲) تفاوت‌های اقلیمی و آب و هوایی

۳) یکسان نبودن دسترسی کشورها به فناوری‌های لازمه

- ۳۸- کشوری در سال ۹۸ موفق به ایجاد رشد اقتصادی شد اما در سال بعد دچار رکود اقتصادی گشت. کدام گزینه به ترتیب نشان‌دهنده حرکت

این کشور در ارتباط با الگوی PPF زیر است؟

C $\leftarrow$ F - F $\leftarrow$ D (۱)

C $\leftarrow$ D - D $\leftarrow$ B (۲)

E $\leftarrow$ C - B $\leftarrow$ A (۳)

E $\leftarrow$ A - F $\leftarrow$ A (۴)

- ۳۹- درصد تغییر cpi در کشور مالی در سال ۱۹۹۷، ۵۱ درصد بوده است؛ دولت موفق شد این میزان را در سال ۱۹۹۸ به ۳۳ درصد برساند. اگر قیمت

کالایی (که جزئی از سبد بازار است)، در ابتدای سال ۱۹۹۷، ۱۰۸ دلار بوده باشد، قیمت این کالا در انتهای سال ۱۹۹۸ تقریباً چقدر خواهد بود؟

۲۱۷ (۴)

۲۳۶ (۳)

۱۶۳ (۲)

۱۴۴ (۱)

- ۴۰- کدام گزینه پاسخ صحیحی به پرسش‌های زیر در ارتباط با تاریخچه اقتصادی ایران می‌دهد؟

الف) احکام اقتصادی ..... طی ۷ قرن که زمان شکوفایی این تمدن بوده، پایه قواعد و مقررات اقتصادهای ..... قرار گرفت.

ب) هم‌زمان با رشد مطلوب کشورهای همسایه ایران، در زمان قاجار، وضعیت کشور ما به چه شکل بود؟

ج) ..... موجب تسريع جریان توسعه اروپاییان در زمان صفویه شد.

۱) الف: اروپا - قاجار و پهلوی ب: در تلاش جهت پیدا کردن مسیر پیشرفت ج: استعمار

۲) الف: اروپا - قاجار و پهلوی ب: در تلاش جهت پیدا کردن مسیر پیشرفت ج: همکاری آن‌ها با هم

۳) الف: اسلام - موفق آسیای میانه ب: گرفتار ضعف ساختاری اقتصاد ج: استعمار

۴) الف: اسلام - موفق آسیای میانه ب: گرفتار ضعف ساختاری اقتصاد ج: همکاری آن‌ها با هم

- ۴۱- با توجه به اطلاعات جدول زیر که مربوط به کشور نزوئلا در سال ۲۰۱۷ است:

هر کیلو ۴/۵	تولید مواد غذایی، ۱۵۰ تن	۱
$\frac{1}{3}$ مواد غذایی	خدمات ارائه شده	۲
هر عدد ۱۲۰	تولید ماشین‌آلات، ۲۵۰ عدد	۳
۹۰۰	تولید پارچه	۴

الف) میزان تولید ناخالص داخلی این کشور چقدر است؟

ب) اگر تولید ناخالص داخلی این کشور در سال

۲۰۱۶، ۸۴۵,۶۰۰ باشد؛ نرخ رشد تولید را در این کشور

محاسبه کنید.

(ارقام به میلیون دلار است).

۱) الف: ۱,۱۴۵,۰۰۰ ب:٪ ۱۸

٪ ۱۰

۲) الف: ۹۳۰,۹۰۰ ب:٪ ۱۸

٪ ۱۰

- ۴۲- احمد در ۳ فروردین ۱۳۹۵ اولین حقوق خود را دریافت کرده است و در پایان سال مالی خود ۳,۵۰۰,۰۰۰ خمس پرداخت نموده و جدول زیر مخارج سالیانه احمد در این یک سال می‌باشد، با توجه به جدول به سوالات زیر پاسخ دهید. (به ترتیب)

۸,۰۰۰,۰۰۰	پرداخت وام
۵,۲۰۰,۰۰۰	پوشак
۷,۰۰۰,۰۰۰	مواد غذایی
۱۰,۰۰۰,۰۰۰	اجاره خانه
۱,۸۰۰,۰۰۰	تفريحات

الف) درآمد مازاد سال مالی احمد چقدر است؟

ب) درآمد سالیانه احمد را محاسبه کنید.

(۱) ۳۶,۵۰۰,۰۰۰ - ۱۶,۵۰۰,۰۰۰

(۲) ۴۹,۵۰۰,۰۰۰ - ۱۷,۵۰۰,۰۰۰

(۳) ۳۹,۵۰۰,۰۰۰ - ۱۷,۵۰۰,۰۰۰

(۴) ۴۹,۵۰۰,۰۰۰ - ۱۶,۵۰۰,۰۰۰

- ۴۳- کدام گزینه در ارتباط با خرید هوشمندانه و مراحل آن نادرست است؟

۱) در هنگام خرید باید مشخص کنیم چه میزان قرار است هزینه کنیم و حواسمن باشد بیش از آن هزینه نکنیم.

۲) با مراجعه به وبسایتها یا فروشگاه‌های اینترنتی، کالاهایی که در سطح پول ما هستند را مشخص کنیم و گزینه‌های خود را بشناسیم.

۳) ویژگی‌های مهم کالا را معین کنیم و بدایم این ویژگی‌ها در دو دسته گروه‌بندی می‌شوند؛ ویژگی‌هایی که حتماً باید باشند و ویژگی‌هایی که نباید باشند.

۴) در آخرین مراحل، با استفاده از جدول خرید مقایسه‌ای، هر کالا را با ذکر ویژگی‌هایش با کالاهای دیگر مقایسه می‌کنیم و در مرحله پایانی کالا را انتخاب کرده و خریداری می‌کنیم.

- ۴۴- چه تعداد از عبارت‌های زیر صحیح است؟

الف) معیار شناسایی اسراف، منحصر به دورریز یا ائتلاف است و مواردی مانند بلااستفاده گذاشتن اموال و مصرف بیجا، اسراف محسوب نمی‌شوند.

ب) نه گفتن به خرید چیزهایی که نیاز داریم، از مصادیق روش «۶ ب» است.

ج) اگر در معنای واژه مصرف دقیق شویم، در می‌باییم که مصرف، به معنای تغییر و تبدیل چیزی به چیز دیگر نیز به کار می‌رود.

د) استفاده چندباره از کالاهایی که در دسترس ما هستند، به معنی بازمصرف است.

ه) شما در حساب‌های بلندمدت اجازه برداشت وجه از حسابات را ندارید و در صورت برداشت هم مقداری از پول نزد بانک باقی می‌ماند.

۱) ۴

۲) ۳

۳) ۲

۴) ۱

- ۴۵- کدام گزینه به ترتیب درست (ص)، یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

الف) کسب و کارهای شخصی در بسیاری از زمینه‌ها از کشاورزی گرفته تا صنعت دیده می‌شوند.

ب) با حرکت بر روی خط بودجه می‌توانیم همراه با مصرف بیشتر در میزان خرج خود صرفه‌جویی کنیم.

ج) با شکل‌گیری سازمان‌های بین‌المللی در قرن ۱۹، مجموعه پیمان‌های تجاری با فراز و نشیب همراه شدند.

۱) ص - غ - غ

۲) غ - ص - ص

۳) ص - غ - غ

۴) غ - ص - غ

۴۶- کدام گزینه درباره «شعر قرن ۴ و نیمة اول قرن ۵» نادرست است؟

- ۱) شعر حکمی و اندرزی در این عهد به وجود آمد و در دوره سلجوقیان به پختگی رسید.
- ۲) داستان‌سرایی و قصه‌پردازی و آوردن حکایت‌ها و مثل‌ها در شعر این دوره آغاز گشت.
- ۳) رودکی و شهید بلخی به شعر حماسی این دوره قوت و استحکام بخشیدند.
- ۴) مدیحه از آغاز ادب فارسی به پیروی از شعر عربی معمول گشت.

۴۷- در همه گزینه‌ها به ترتیب، به یکی از «ویژگی‌های فکری» و «ویژگی‌های ادبی» سبک سده‌های پنجم و ششم اشاره شده است: به جز.....

- ۱) ورود اصطلاحات عرفانی و عوظ و اندرز در شعر - به کارگیری ردیف‌های فعلی و اسمی دشوار در شعر
- ۲) رواج حس دینی - رواج داستان‌سرایی و منظومه‌های داستانی
- ۳) گسترش عرفان و تصوف - رواج هجو و هزل در شعر
- ۴) رواج مفاخره، شکایت و انتقاد اجتماعی - توجه بیشتر به آرایه‌های ادبی

۴۸- عبارت زیر با نام کدام شاعر کامل می‌شود؟

«در سده‌های ۵ و ۶ برخی از شاعران از مدح شاهان و انتساب به دربارها پرهیز می‌کردند. ناصرخسرو، از شاعران آغاز این دوره، به سبب پایبندی به اعتقادات خاص دینی از دربارها کناره گرفت. پس از او، ..... هم - که ابتدا مدیحه‌گوی بود -، در دوره دوم از حیات شعری خود، به سیر و سلوک معنوی پرداخت.»

- ۱) خاقانی شروانی
- ۲) سنایی غزنوی
- ۳) جمال‌الدین عبدالرزاقد اصفهانی
- ۴) نظامی گنجوی

۴۹- در کدام گزینه، به نام برخی از شاعران معروف آذربایجان اشاره شده، که سبک شعر فارسی را از شعر قرون‌های پیش از خود متمایز کردند؟

- ۱) انوری - جمال‌الدین عبدالرزاقد
- ۲) سنایی - رودکی
- ۳) فردوسی - خاقانی

۵۰- در همه گزینه‌ها به «ویژگی‌های فکری سبک خراسانی» اشاره شده است: به جز.....

- ۱) روح شادی و نشاط و خوشباشی، در شعر غلبه دارد.
- ۲) بیشتر روح حماسه بر ادبیات این دوره حاکم است.
- ۳) فکر و کلام ساده است و هنوز با پیچیدگی‌های عرفانی، حکمی و اندیشه‌های فلسفی درنیامیخته است.
- ۴) در توصیف پدیده‌ها بیشتر از تشبیه حسی بهره گرفته می‌شود.

۵۱- در ایات کدام گزینه به ترتیب آرایه‌های «موازنہ - ترصیع» به کار رفته است؟

الف) گفتی هوای باغ در ایام گل خوش است	ما را به در نمی‌رود از سر، هوای یار
ب) ملت عشق از همه دین‌ها جداست	عاشقان را ملت و مذهب خداست
ج) طریق مفسان که غرامت بر ماست	طیره منشین که قیامت برخاست
د) خواست پریدن چمن از چابکی	خواست چکیدن سمن از نازکی
۱) د - ب	۲) د - الف
۳) ج - د	۴) ج - الف

۵۲- در کدام گزینه، آرایه‌های «واج آرایی - موازنہ - جناس ناهمسان افزایشی - واژه آرایی» به کار رفته است؟

- ۱) ای ک_____ه از رای ع _____المی داری!
- ۲) دیده خصم کند پایه جاه تو سپید.
- ۳) کز برای خدمت را ماه بگزیند زمین
- ۴) ای آن که جهان را همه فخر از حسب توست

۵۹- تقطیع کدام بیت با الگوی هجایی «— عا — عا — عا —» یکسان است؟

جواب تلخ میزید لب لعل شکرخا را
که دیده خواب نکرده است از انتظار تو دوشم
روشن شوم از ظلمت و پیدا شوم از گم
عقل، بلا دید و به کنجی نشست

(۱) اگر دشنا میزایی و گر نفرین، دعا گوییم

(۲) بیا به صلح من امروز و در کنار من امشب

(۳) خورشید شدی سر زدی از خویش که من باز

(۴) صبر، قفا خورد و به راهی گریخت

۶۰- کدام گزینه با ابیات زیر ارتباط معنایی ندارد؟

که می‌گویند ملاحان سرودی
به سالی دجله گردد، خشک روودی
که چو پر شد نتوان بستن جوی
مستی شب ندهد سود به خمیازه صبح
کز آب دیده بر سر قبر تو دجله هاست
بگشای تیز دیده بینارا

چو دخلت نیست، خرج آهسته تر کن

اگر باران به کوهستان نبارد

(۱) ای سلیم آب ز سرچشم مه بینند

(۲) عیش امروز علاج غم فردا نکند

(۳) ای تشه فرات، یکی دیده باز کن

(۴) فردات را بینین به دل و امروز

منطق

- ۶۱- کدام گزینه دارای حکم و قضاوت است؟

(۱) برو ای گدای مسکین، در خانه علی زن

(۲) دل اگر خداشناست، همه در رخ علی بین

(۳) نه خدا توانمش خواند، نه بشر توانمش گفت

(۴) به امید آن که شاید، برسد به خاک پایت

- ۶۲- نوع دلالت در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

(۱) ایران در سراسر تاریخ، علم و دوستی خود را نشان داده است. (تصمیمی)

(۲) دانشگاه شهید بهشتی در مناطق شمالی تهران قرار دارد. (التزامی)

(۳) دکتر توکلی قلم قابل فهمی در نگارش کتب حقوقی دارد. (مطلوبی)

(۴) گاوه‌ندوق دیواری به سرقت رفت و دیگر به اسناد دسترسی نداریم. (التزامی)

- ۶۳- مفاهیم موجود در کدام گزینه به ترتیب «جزئی - جزئی - کلی» هستند؟

(۱) مؤسس شرکت اپل - طراح آزمون - یکی از برادران من

(۲) تنها برادر من - دانشگاه علامه طباطبائی - فروشگاه زنجیره‌ای

(۳) خورشید - اولین روز از سال ۱۴۰۲ - آزمون‌های آزمایشی

(۴) خیابان شهید علیرضا داشتگر - امروز - پرچم سرزمین ایران

- ۶۴- رابطه بین دو مفهوم علم و تصور، بین دو مفهوم بیان شده در کدام گزینه برقرار است؟

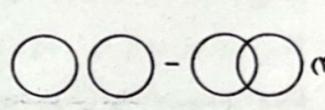
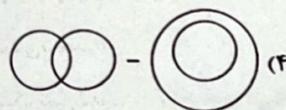
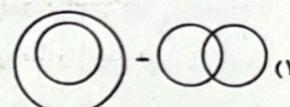
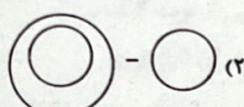
(۱) تعریف و استدلال

(۲) علم منطق و تعریف

(۳) تصور و تعریف

(۴) استدلال و تصور

- ۶۵- کدام گزینه به ترتیب تعریف «نه جامع و نه مانع» و تعریف «جامع و نه مانع» را نشان می‌دهد؟

- ۶۶- نوع کدام تعریف، به درستی مشخص نشده است؟

(۱) انسان = ریشه از نسیان و فراموشی دارد و همان حیوان ناطق است. (تعریف ترکیبی)

(۲) رودخانه = ارس، ازک، کارون، کرخه، حبله‌رود، زاینده‌رود (تعریف از طریق ذکر مصادیق)

(۳) خفاش = چیزی شبیه گنجشک اما سیاه‌تر و زشت‌تر (تعریف مفهومی)

(۴) کتاب مقدس = کتابی مشتمل بر عهد عتیق و عهد جدید (تعریف لغوی)

- ریشه -

- زبان -

- کدام یک از گزینه‌های زیر درباره استقرای تمثیلی صحیح می‌باشد؟

(۱) تمثیل در ادبیات همان استعاره است که برای فهم بهتر مطلب ادا می‌شود.

(۲) در خلبانی، جهت محاسبه ارتفاع و چگونگی پرواز استفاده می‌شود.

(۳) یکی از انواع استدلال است با این‌که نتیجه آن قطعی نیست و براساس حدس و گمان بنا شده است.

(۴) لزوماً هر چه به وجود مشابهت بین دو امر بیشتر توجه کنیم، از دام مغالطة آن در امان خواهیم بود.

- ۶۸- کدام گزینه درباره قضایای حملی درست است؟

(۱) مفعول در ادبیات، همان محمول در قضیه منطقی است.

(۲) ممکن نیست حکم در قضایای حملی، منوط به چیزی باشد.

(۳) رابطه ايجابي و سلبي را كميته قضيه مي نامند.

(۴) فقط قضایای حملی در علم منطق مورد بررسی قرار می‌گيرند.

گزینه های مغایل

۶۹- در کدام گزینه، مغالطه استثنای قابل چشم بوشی وجود ندارد؟

- ۱) پافشاری بر صدق «هر الف ب است» با وجود علم بر صادق بودن «بعضی الف ب نیست»
- ۲) پافشاری بر کذب «بعضی الف ب است» با وجود علم بر صادق بودن «هر الف ب است»
- ۳) پافشاری بر صدق «هیچ الف ب نیست» با وجود علم بر صادق بودن «بعضی الف ب است»
- ۴) پافشاری بر صدق «هر الف ب است» با وجود علم بر کاذب بودن «بعضی الف ب است»

۷۰- کدام گزینه درباره استدلالی که هر دو مقدمه آن، قضیه حملی است، صحیح است؟

- ۱) مقدمات این استدلال، عامل اقتران و پویایی آن هستند.
- ۲) اجزای مقدمات این استدلال از نتیجه آن گرفته می شوند.
- ۳) براساس جایگاه قرارگیری جزء مشترک، چهار شکل دارد.
- ۴) برقراری رابطه میان این دو مقدمه، تابع نسبت میان آنان است.

۷۱- نقیض کدام گزینه، می تواند نتیجه استدلال زیر باشد؟

- «مقدمه اول: بعضی الف ب است.
مقدمه دوم: هر الف ج است.

نتیجه: .....»

- ۱) هر ج ب است.
- ۲) بعضی ب ج است.
- ۳) هیچ ب ج نیست.
- ۴) بعضی ج ب نیست.

۷۲- کدام گزینه درباره قضایای شخصیه درست است؟

- ۱) این قضایا همواره جزئی هستند.
- ۲) این قضایا به صورت حقیقی سورپذیر هستند.
- ۳) این قضایا در مربع تقابل قرار نمی گیرند.
- ۴) تضاد و تداخل این قضایا همواره صادق است.

۷۳- کدام گزینه نمی تواند نتیجه گیری معتبر از قضیه زیر باشد؟

- «اگر باران نبارد، درختان خشک می شوند.»
- ۱) یا باران نمی بارد یا درختان خشک نمی شوند.
  - ۲) اگر باران ببارد، درختان خشک نمی شوند.

۷۴- همه موارد موجود در کدام گزینه از کاربردهای فن خطابه هستند؟

- ۱) تشویق به انجام دادن یک عمل - پیروزی در بحث و مناظره - تحریم یک کالا میان مردم
- ۲) تشویق به انجام ندادن یک عمل - رأی آوردن در انتخابات - تخریب یک شخصیت میان مردم
- ۳) تشویق به انجام دادن یک عمل - تبلیغات تلویزیونی - اثبات رابطه علت و معلول
- ۴) تشویق به انجام ندادن یک عمل - تحریک مردم به تزریق واکسن - پیروزی در مناظره

۷۵- در عبارت زیر، چه مغالطه ای رخ داده است؟

«فردی هنگام تقسیم ارث با برادرش این گونه گفت: از طبقه یک تا طبقه شش برای من و از پشت بام تا آسمان هفتم برای تو.»

- ۱) مسموم کردن چاه
- ۲) بزرگنمایی
- ۳) تسلی به احساسات
- ۴) تلمذاری

تاریخ آزمون

۱۴۰۳/۰۷/۰۶ جمعه

پاسخنامه آزمون

دفترچه شماره (۲)

دوره دوم متوسطه

پایه یازدهم انسانی

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۸۰ دقیقه	تعداد سوال: ۷۵

عنوانین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	شماره سوال		مدت پاسخگویی
			تا	از	
۱	ریاضی و آمار	۱۵	۱	۱۵	۲۰ دقیقه
۲	زبان عربی	۱۵	۱۶	۳۰	۱۵ دقیقه
۳	اقتصاد	۱۵	۳۱	۴۵	۱۵ دقیقه
۴	علوم و فنون ادبی	۱۵	۴۶	۶۰	۱۵ دقیقه
۵	منطق	۱۵	۶۱	۷۵	۱۵ دقیقه

$$x = \frac{-b}{2a} = \frac{-(-3)}{2(-1)} = \frac{3}{-2}$$

$$x = \frac{-b}{2a} = \frac{-(-3)}{2(-1)} = \frac{3}{-2}$$

پس گزینه (۴) صحیح است.

۴ ۷ تعداد داده‌ها ۱۰ تا است، پس میانه برابر است با:

$$\text{میانه} = \frac{\text{داده ششم} + \text{داده پنجم}}{2} = \frac{9+a}{2}$$

می‌دانیم که این مقدار برابر ۱۱ شده است، پس:

$$\frac{9+a}{2} = 11 \Rightarrow 9+a = 22 \Rightarrow a = 22-9 = 13$$

۱ ۸ دمای هوا $\leftarrow$ متغیر کمی (فاصله‌ای)

مراحل تحصیل $\leftarrow$ متغیر کیفی (تریبی)

جنسيت کارمندان $\leftarrow$ متغیر کیفی (اسمی)

نوع کشت محصول $\leftarrow$ متغیر کیفی (اسمی)

۱ ۹

$$\sigma^2 = \sigma^2_{\text{جدید}} = 2 \times (3)^2 = 2 \times 9 = 18$$

۱ ۱۰ ابتدا داده‌ها را مرتباً می‌کنیم:

۱۴, ۱۵, ۱۶, ۱۸, ۱۹, ۲۳, ۲۵, ۲۷, ۳۱, ۳۲, ۳۴
نیمة اول داده‌ها

نیمة دوم داده‌ها

$Q_1 = 16$ میانه نیمة اول داده‌ها همان چارک اول است.

$Q_3 = 31$ میانه نیمة دوم داده‌ها همان چارک سوم است.

$31 - 16 = 15$ تفاضل چارک اول از سوم = دامنه میان چارکی

۱ ۱۱ ابتدا درصد دانش آموزان کلاس دوم را محاسبه می‌کنیم:

می‌دانیم مجموع درصدهای فراوانی نسبی برابر ۱۰۰ است؛ پس:

$$x = 100 - (35 + 30 + 20) = 100 - 85 = 15$$

حال با تشکیل یک نسبت تناسب ساده، زاویه مربوط به این گروه را در نمودار

دایره‌ای مشخص می‌کنیم:

$$\frac{15}{100} = \frac{x}{36^\circ} \Rightarrow x = \frac{15 \times 36^\circ}{100} = 54^\circ$$

۱ ۱۲ در نمودار حبابی نسبت ساعهای با جذر نسبت مقادیر متغیر سوم برابر است:

$$\frac{r_1}{r_2} = \sqrt{\frac{1}{\sqrt{8}}} \Rightarrow \frac{S_1}{S_2} = \left(\frac{r_1}{r_2}\right)^2 = \frac{1}{\sqrt{8}}$$

$$\Rightarrow \frac{x}{4} = \frac{1}{\sqrt{8}} \Rightarrow \frac{x^2}{16} = \frac{1}{8} \Rightarrow x^2 = 2 \Rightarrow x = \sqrt{2}$$

۱ ۱۳ همه گزینه‌ها درست است به جز گزینه (۱)، زیرا پراکندگی

کلاس B کم‌تر است، بنابراین عملکرد B بهتر است.

۱ ۱۴ اگر پراکندگی داده‌ها کوچک باشد، یعنی داده‌ها به هم نزدیک باشد، زاویه مربوط به داده‌ها در نمودار دایره‌ای به هم نزدیک شده و مقایسه را سخت می‌کند.

۱ ۲ طرفین معادله را در مخرج مشترک ضرب می‌کنیم:

$$x(x-1)\left(\frac{x}{x-1} + \frac{2}{x}\right) = 2$$

$$\Rightarrow x(x) + 2(x-1) = 2x(x-1)$$

$$\Rightarrow x^2 + 2x - 2 = 2x^2 - 2x \Rightarrow x^2 + 2x - 2 - 2x^2 + 2x = 0$$

$$\Rightarrow -x^2 + 4x - 2 = 0$$

$$\Rightarrow \frac{-b}{a} = \frac{-4}{-1} = 4 \Rightarrow \text{مجموع ریشه‌ها}$$

۲ ۲ معادله تنها دارای یک جواب است، پس باید $\Delta = 0$ باشد:

$$\Delta = (t-2)^2 - 4(t)(-2) = 0 \Rightarrow t^2 - 4t + 4 + 8t = 0$$

$$\Rightarrow t^2 + 4t + 4 = 0 \Rightarrow (t+2)^2 = 0 \Rightarrow t = -2$$

$$\Rightarrow -2x^2 - 4x - 2 = 0 \xrightarrow{+(-2)} x^2 + 2x + 1 = 0$$

$$\Rightarrow (x+1)^2 = 0 \Rightarrow x = -1 \Rightarrow a = -1$$

۱ ۳ با دقت در مقادیر جدول متوجه می‌شویم که هر کدام از X ها

به توان ۲ رسیده و یک واحد به آن‌ها اضافه شده است بنابراین ضابطه تابع به صورت $y = f(x) = x^2 + 1$ است.

$$f(x) = x^2 + 1 \Rightarrow \begin{cases} f(1) = (1)^2 + 1 = 1 + 1 = 2 \\ f(2) = (2)^2 + 1 = 4 + 1 = 5 \end{cases}$$

$$\Rightarrow f(1) - f(2) = 2 - 5 = -3$$

۱ ۴ در خط به معادله $y = (a-2)x + b - 3$ y شب خط

و عرض از مبدأ $(b-3)$ است.

ضمناً خطی که از مبدأ مختصات می‌گذرد، عرض از مبدأ آن صفر است، پس:

$$\begin{cases} a-2 = -5 \Rightarrow a = -5 + 2 \Rightarrow a = -3 \\ b-3 = 0 \Rightarrow b = 3 \end{cases} \Rightarrow a+b = -3+3 = 0$$

۴ ۵ مقادیر برد را به جای y قرار داده و x های منتظر آن‌ها را

به دست می‌آوریم:

$$y = -2 \Rightarrow -2 = 2|x| - 3 \Rightarrow 2|x| = 1 \Rightarrow |x| = \frac{1}{2} \Rightarrow x = \pm \frac{1}{2}$$

$$y = 0 \Rightarrow 0 = 2|x| - 3 \Rightarrow 2|x| = 3 \Rightarrow |x| = \frac{3}{2} \Rightarrow x = \pm \frac{3}{2}$$

$$y = 3 \Rightarrow 3 = 2|x| - 3 \Rightarrow 2|x| = 6 \Rightarrow |x| = 3 \Rightarrow x = \pm 3$$

$$y = 5 \Rightarrow 5 = 2|x| - 3 \Rightarrow 2|x| = 8 \Rightarrow |x| = 4 \Rightarrow x = \pm 4$$

پس مجموعه دامنه تابع حداقل به صورت

$$\left\{ -\frac{3}{2}, -\frac{1}{2}, \frac{1}{2}, \frac{3}{2}, 3, 4 \right\}$$

طبیعی است.

۶ ۶ از روی نمودار متوجه می‌شویم که چون نمودار به سمت پایین

باش می‌شود پس ضریب x^3 عددی منفی است، یعنی گزینه‌های (۱) و (۲)

نادرست هستند. طول رأس سهمی در قسمت منفی محور x ها است پس طول

رأس سهمی گزینه‌های (۳) و (۴) را بررسی می‌کنیم:

٢٠ ترجمه عبارت سؤال: «هر کسی چیزی را بخواهد و (در راه آن)

کوشش نماید، (آن را) می‌یابد.»

مفهوم: «هر کس در راه به دست اوردن چیزی تلاش کند، قطعاً به آن می‌رسد.» این مفهوم به گزینه (۲) نزدیک است.

٢١ ترجمه گزینه‌ها:

(۱) بسته شده، آن چیزی است که باز نیست بلکه بسته شده است.

(۲) زردآلو، میوه‌ای خوشمزه است (که) در آن دانه‌های فراوانی است.

(۳) کلاس جایی است که دانش‌آموزان در آن درس می‌خوانند.

(۴) کولر، دستگاهی برای رهایی از گرمای تابستان است.

٢٢ ترجمه گزینه‌ها:

(۱) در اتاق دوم، پنجره باز می‌شود و بسته نمی‌شود.

(۲) اتاق من تمیز نیست.

(۳) در اتاق سوم، کولر کار نمی‌کند.

(۴) در اتاق اول، تخت نشکته است.

■■ متن زیر را با دقّت بخوان سپس متناسب با آن به سؤال‌های زیر پاسخ بده

(۲۴ - ۲۵):

مردی نود ساله بود و از مشکل آب مروارید در یکی از چشمانش رنج می‌برد، پس نمی‌توانست دنیا را به خوبی ببیند. بعد از افزایش درد چشم، به یک چشم پزشک مراجعه کرد. پس پزشک بعد از معاینه او، به او پیشنهاد داد که عمل جراحی انجام دهد. مرد، برای رهایی از درد، فوراً موافقت کرد. پس از موافقیت در عمل، پزشک نزد بیمار حاضر شد و به او داروها را داد و به همراه صورت حساب بیمارستان، برایش خروج [مرخصی] را نوشت. هنگامی که مرد به آن نگاه کرد، شروع به گریه کردن نمود، پس پزشک گفت: اگر صورت حساب برایت گران قیمت است، در قیمت آن، تخفیف می‌دهیم. پس مرد گفت: نه؛ آن چه مرا به گریه می‌اندازد، این است که خداوند به من نود سال نعمت بینایی داد ولی در برابر آن، صورت حسابی را برایم نفرستاد.

٢٣ ترجمه گزینه‌ها:

(۱) ترجمه: عمر مرد، صد منهای ده بود. (✓)

(۲) ترجمه: پزشک نتوانست که مشکل مرد را برطرف کند. (✗)

(۳) ترجمه: مرد از قیمت داروها بسیار تعجب کرد، پس گریست. (✗)

(۴) ترجمه: مرد پس از تخفیف پزشک در صورت حساب بیمارستان، شادمان شد. (✗)

٢٤ «المیاه» در نقش مضافقیه، «الطبیب» نقش فاعل برای فعل «حضر» و «الخروج» در نقش مفعول برای فعل «كتب» است.

٢٥ «نَحْفَضُ» (تخفیف می‌دهیم) فعل مضارع در صیغه «متکلم

مع الغیر» و از باب «تفعیل» و متعدّی است، زیرا نیاز به مفعول دارد که در متن، مفعول آن، «سر» می‌باشد.

٢ ١٥

$$\frac{۵}{۱۰} \times ۱۷ = ۰/۵ \times ۱۷ = ۸/۵ = \text{نمره ریاضی}$$

$$\frac{۸}{۱۰} \times ۱۹ = ۰/۸ \times ۱۹ = ۱۵/۲ = \text{نمره عربی}$$

$$\frac{۹}{۱۰} \times ۲۰ = ۱۸ = \text{نمره ادبیات}$$

$$\frac{۶}{۱۰} \times ۱۸ = ۰/۶ \times ۱۸ = ۱۰/۸ = \text{نمره زبان}$$

$$\frac{۷۵}{۱۰0} \times ۲۰ = ۷/۵ \times ۲ = ۱۵ = \text{نمره تاریخ}$$

$$\frac{۸/۵ + ۱۵/۲ + ۱۸ + ۱۰/۸ + ۱۵}{۵} = \frac{۶۷/۵}{۵} = ۱۳/۵ = \text{معدل}$$

زبان عربی (اختصاصی)

■■ گزینه صحیح را در جواب برای ترجمه یا مفهوم یا واژگان یا گفت و گو مشخص کن (۲۲ - ۲۶):

٢٤ ترجمه کلمات مهم: إخوانی الأعزاء: برادران ارجمند (عزیزم) «إخوان» اسم مثنی نیست، بلکه جمع مکسر «أخ» است. همچنین ضمیر «ي» باید ترجمه شود. [رد سایر گزینه‌ها]

إزععوا: بکارید؛ فعل امر است. [رد گزینه‌های (۳) و (۴)]

لا ظلموا: ظلم (ستم) نکنید؛ فعل نهی است. [رد گزینه‌های (۳) و (۴)]

العدوان: دشمنی [رد گزینه (۱)]

حصد: درو کرد [رد گزینه (۳)]

الخسران: زیان [رد گزینه (۱)]

٢٥ لتكل: برای آن ... است، آن ... دارد [رد گزینه (۱)]

ائنا عشر: دوازده [رد گزینه (۲)]

تعرّف: می‌شناسند؛ فعل مضارع است. [رد گزینه (۲)]

الأعشاب: گیاهان؛ جمع است. [رد گزینه (۱)]

ئڈلنا: ما را اهلیای می‌کنند؛ فعل مضارع است. [رد گزینه (۲)]

الخواص: خواص، خاصیت‌ها؛ جمع است. [رد گزینه (۱)]

النباتات البرية: گیاهان صحرایی [رد گزینه (۳)]

٢٦ ترجمه کلمات مهم: هما تلمیذتان مؤذتان و ذکیتان: آن‌ها (آن دو) دانش‌آموزانی مؤذب و باهوش هستند؛ «هما» ضمیر مثنی است. [رد گزینه‌های (۲) و (۴)] / قافتات: پرداختند؛ فعل ماضی است. [رد گزینه (۳)] /

واجباتهم: تکالیف‌شان، تکالیف خود؛ ضمیر «هما» باید ترجمه شود.

[رد گزینه‌های (۲) و (۴)] / الصدق: کلاس؛ بدون ضمیر است. [رد گزینه (۲)] /

ستّقومان: خواهند ایستاد؛ فعل مستقبل است. [رد گزینه‌های (۲) و (۳)] /

المدرّسة: معلم؛ بدون ضمیر است. [رد گزینه‌های (۳) و (۴)]

٢٧ ترجمه کلمات مهم: صَفَرَ: سوت زد

ترجمة عبارت: «دیروز با چشمان خودم دیدم که این حیوان، همچون

انسان سوت زد.»

٢ ١٩

ب) خرارت از M به N به علت افزایش قیمت است، زیرا مقدار کالای عرضه شده هم افزایش پیدا کرده است و این همان رابطه مستقیم میان قیمت و مقدار عرضه است.

$$\text{ج) عرضه} = \text{Supply}$$

۴ دولت‌ها به صورت کلی دو وظیفه دارند، یکی ارائه کالاهای خدمات عمومی و دیگری بهبود عملکرد بازار.

تمیز نگه داشتن پارک‌ها و خیابان‌ها که جزوی از کالاهای عمومی به شمار می‌روند، ربطی به بهبود عملکرد بازار ندارد.

۴ به طور کلی سه عامل برای نیاز کشورها و تمایل آن‌ها به تجارت خارجی وجود دارد:

- ۱- یکسان نبودن دسترسی به منابع و عوامل تولید
- ۲- یکسان نبودن وضعیت اقلیمی و آب و هوایی
- ۳- یکسان نبودن دسترسی به فناوری‌های تولید

۲ با حرکت از نقاط A یا B به سمت D کشور موفق به ایجاد رشد شده است. حال با حرکت به سمت هر یک از نقاط C، A، B و E، دچار رکود شده است.

دقت کنید؛ نقطه F چون منحنی ندارد یعنی منابع برای رسیدن به آن ناکافی هستند.

۴ برای پاسخ به این سؤال، ابتدا باید قیمت کالا را در انتهای سال ۱۹۹۷ حساب کنیم:

$$\frac{\text{قیمت کالا در ابتدای سال } 1997}{\text{قیمت کالا در ابتدای سال } 1997} = \frac{\text{منابع ابتدای سال } 1997}{\text{منابع انتهای سال } 1997} = \frac{\text{درصد تغییر CPI}}{100}$$

$$\begin{aligned} \frac{51}{100} &= \frac{x - 108}{108} \Rightarrow 5508 = 100x - 10800 \\ \Rightarrow 100x &= 5508 + 10800 \Rightarrow \frac{16308}{100} = \frac{100x}{100} \Rightarrow x = 16308 = 163 \end{aligned}$$

کار ما به اتمام رسیده است؛ حالا باید به سراغ محاسبه قیمت کالا در انتهای سال ۱۹۹۸ برویم:

$$\frac{33}{100} = \frac{x - 163}{163} \Rightarrow 5379 = 100x - 16300$$

$$\Rightarrow 100x = 5379 + 16300 \Rightarrow \frac{21679}{100} = \frac{100x}{x}$$

$$\Rightarrow x = 21679 = 217$$

۳ الف) احکام اقتصادی اسلام طی ۷ قرن که زمان شکوفایی این تمدن بوده، پایه قواعد و مقررات اقتصادهای موفق آسیای میانه و برخی مناطق دیگر قرار گرفت.

ب) در زمان قاجار، کشورهای همسایه مثل عثمانی در تجارت خود وضعیت مطلوبی ایجاد کردند، در حالی که ایران گرفتار ضعفهای ساختاری در اقتصاد خود بود.

ج) رقابت با یکدیگر و استعمار، جریان توسعه را در اروپا تسريع کرد.

۴ شایین ← شایان (نائب فاعل و مرفوع به الف (اسم مثنی)) ۲۶

۱ مفاغة ← تفاغ (تعازف) ۲۷

۱ طلب ← طالب؛ معدد برای اعداد یازده تا نود و نه به صورت مفرد و منصوب می‌آید. ۲۸

۲ مضاف‌الیه ← مفعول ۲۹

ترجمه گزینه‌ها؛

۱) علی برای خواندن درس‌ها به کتابخانه رفته است.

۲) همانا خدا با آب، میوه‌ها را بیرون آورده است.

۳) «و پروردگارت به کسی ستم نمی‌کند.»

۴) نماز، کلید هر خوبی است.

۴ «بما» (بر + ما)، جار و مجرور است. ۳۰

اقتصاد

۴ هزینه‌های تولید شامل سه گروه است: ۳۱

۱- مزد یا حقوق ← نیروی کار یا نیروی انسانی

۲- قیمت مال ← زمین یا سرمایه فیزیکی

۳- اجاره مال ← زمین یا سرمایه فیزیکی

۲ الف) عبارت «نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل

مسئله را دارند» به ویژگی پرانگیزه بودن کارآفرینان موفق اشاره دارد.

ب) این که می‌گوییم «شرکت هویتی قانونی دارد» به معنای آن است که قانون با یک شرکت، مشابه با یک فرد یا انسان رفتار می‌کند.

ج) در هر نقطه از زمان، هر کشور مقدار معینی از نیروی کار، زمین قبله برداری، سرمایه انسانی و فیزیکی و تعدادی کارآفرین دارد. کشورها، مانند مردم، با کمیابی منابع رویه را هستند. کمیابی منابع هر جامعه را با مبالغه مواجه می‌سازد. اگر منابع بیشتری برای تولید یک کالا و خدمات اختصاص داده شود، منابع کمتری برای تولید کالا و خدمات دیگر باقی می‌مانند.

۴ بررسی عبارت‌های تادرست: ۳۲

ب) منابع تولید به طور کلی سه دسته هستند: منابع طبیعی (زمین)، نیروی کار و سرمایه (که خود انواع مختلفی دارد مثل سرمایه فیزیکی، مالی و انسانی)

ج) هزینه‌های هدررفته چون غیرقابل بازگشت هستند، نباید به آن‌ها اهمیت داده شود.

۳ هزینه فرصت، هیچ‌گاه چیزی که اضافه می‌شود، نیست. بنابراین هزینه فرصت حرکت از C به D مقدار شیری است که کمتر تولید می‌شود، چرا که با این حرکت، ماست بیشتری تولید خواهد شد.

۱ الف) در نقطه تعادلی، همه کالاهای عرضه شده به فروش می‌رسند. بنابراین می‌توان از فرمول زیر درآمد تولیدکننده را حساب کرد:

قیمت هر کالا × کالاهای فروش رفته = درآمد تولیدکننده

$$360,000 = 180 \times 2000$$

علوم و فنون ادبی

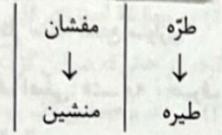
۳ ۴۶ حماسه ملی ایران و شعر حماسی با «فردوسی» به اوج رسید و رودکی و شهید بلخی به شعر «غنایی» این دوره قوت و استحکام بخشیدند.

۳ ۴۷ «رواج هجو و هزل در شعر» از «ویژگی‌های فکری» سبک سده‌های پنجم و ششم است، نه «ویژگی‌های ادبی».

۲ ۴۸ برخی از شاعران از مدح شاهان و انتساب به دربارها پرهیز می‌کردند. ناصرخسرو، از شاعران آغاز این دوره، به سبب پاییندی به اعتقادات خاص دینی از دربارها کناره می‌گرفت. پس از او، سنایی هم، که ابتدا مدحیه‌گوی بود. در دوره دوم از حیات شعری خود، به سیر و سلوک معنوی پرداخت.

۳ ۴۹ در همان حال که شاعران خراسان و سیستان، سرگرم رونق بخشی سبک تازه بودند، در شمال غرب ایران دسته‌ای از شاعران ظهرور کردند که کار آنان در ادب فارسی، تاریخی داشت. این دسته که از شاعران معروف آذری‌آیان (مانند خاقانی، نظامی و ...) بودند، سبک شعر فارسی را از آن چه در دیگر نواحی ایران یا پیش از آنان رایج بود، متمایز ساختند.

۴ ۵۰ گزینه (۴) از ویژگی‌های ادبی سبک خراسانی است.

۳ ۵۱ (ج) موازن:

(ترصیع‌ها نوعی موازن‌اند).

۴ ۵۲ (د) ترصیع:

چابکی	از	چمن	پریدن	خواست
↓	↓	↓	↓	↓
نازکی	از	سمن	چکیدن	خواست

(قابل سجع‌های متوازن و متوازن)

۲ ۵۲ بررسی آرایه‌ها:

واج‌آرایی: تکرار صفت کوتاه «ی» و صامت «م»
موازن:

سپید	تو	جه	پایه	کند	خصم	دیده
↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑
سیاه	تو	کین	نامه	کند	مهر	مهره

جناس ناهمسان افزایشی: مهره - مهره
واژه‌آرایی: (تکرار) کند - تو

۲ ۵۳ بررسی آرایه‌ها:

کنایه (بیت «ج»): چاک شدن دامن / جامه دریدن
موازن (بیت «د»):

این	لطایف	کز	لب	لعل	تو	من	گفتم	که	گفت
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
وین	تطاول	کز	سر	زلف	تو	من	دیدم	که	دید

(قابل سجع‌های متوازن و تکرار دو مصraع)

جناس ناقص (بیت «ه»): تیر، تر / بر، تر

تضاد (بیت «ب»): فروختن ≠ خریدن

تشخیص (بیت «الف»): نسبت دادن لب، خنیدن، آمدن و شنیدن بو به گل

۳ ۴۱ (الف) برای محاسبه تولید ناخالص داخلی نیاز است اقلام مختلف را با هم جمع کنیم تا حاصل را به دست بیاوریم:

$$\text{تبدیل تن به کیلو} = \frac{1}{150} \times 1000 = 675,000 \text{ مواد غذایی}$$

$$675,000 \times \frac{1}{3} = 225,000 \text{ خدمات}$$

$$225,000 \times 120 = 30,000 \text{ ماشین آلات}$$

$$675,000 + 225,000 + 30,000 + 900 = 930,900 \text{ تولید ناخالص داخلی}$$

(ب) برای به دست آوردن نرخ رشد تولید باید از فرمول زیر بهره ببریم:

$$\frac{\text{تولید ناخالص داخلی} - \text{تولید ناخالص داخلی}}{\text{سال قبل}} \times 100 = \frac{\text{نرخ رشد تولید}}{\text{تولید ناخالص داخلی سال قبل}}$$

$$= \frac{930,900 - 845,600}{845,600} \times 100 = \frac{85,300}{845,600} \times 100 = 10\% \approx 10$$

۲ ۴۲ (الف)

درآمد مازاد سال مالی $\frac{\text{درآمد مازاد}}{5} = 17,500,000 \Rightarrow 3,500,000 \times 5 = 17,500,000$ = خمس

(ب) $1,000,000 + 5,200,000 + 7,000,000 = 13,200,000$ هزینه‌ها

$+ 10,000,000 + 1,800,000 = 32,000,000$ هزینه‌ها - درآمد = مازاد درآمد

هزینه‌ها + مازاد درآمد = درآمد

درآمد سالیانه $17,500,000 + 32,000,000 = 49,500,000$

۳ ۴۳ (الف) ویژگی‌های تعیین شده در سه گروه تقسیم‌بندی می‌شوند:

۱- ویژگی‌هایی که کالا حتماً باید داشته باشد.

۲- ویژگی‌هایی که بهتر است داشته باشد.

۳- ویژگی‌هایی که نباید داشته باشد.

۳ ۴۴ (الف) بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) معیار شناسایی اسراف، منحصر به دوریز یا اتلاف نیست؛ بلکه «بلا استفاده گذاشتن اموال» و «صرف بیجا» نیز از جمله موارد اسراف است.

(ب) نه گفتن به چیزهایی که نیاز نداریم و یا مضرنند، از مصاديق موارد روش «ب» شمار می‌رود.

(ه) در حساب‌های سرمایه‌گذاری بلندمدت لازم است مقدار مشخصی پول برای مدت معینی در بانک سپرده شود. دوره زمانی این حساب‌ها از شش ماه تا چندین سال است و نرخ سود آن‌ها در دوره زمانی معین شده تغییر نخواهد کرد. در این حساب‌ها هر چقدر زمان طولانی تری پول سرمایه‌گذاری شود، سود بیشتری هم به آن تعلق می‌گیرد. فقط توجه کنید که اگر شما پول را قبل از زمان توافق یا سرسید برداشت کنید، مقداری از سود تعیین شده را از دست می‌دهید.

۱ ۴۵ (الف) بررسی عبارت‌های نادرست:

(ب) با حرکت بر روی خط بودجه در هزینه انجام شده تفاوتی ایجاد نمی‌شود.

(ج) سازمان‌های بین‌المللی در قرن ۲۰ شکل گرفتند.

قطعیع گزینه (۴): ۵۹

ریخت	گ	هی	را	ب	د	خر	ف	ق	صبر
لـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ
شست	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ
لـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ

۳ مفهوم گزینه (۳): سوگواری بر مصیبت شهادت حضرت

سیدالشهدا، امام حسین علیه السلام

مفهوم مشترک ابیات سؤال و سایر گزینه‌ها: آینده‌نگری و عاقبت‌اندیشی

منطق

۳ تصدیق دارای حکم و قضاوت است و تصور فاقد حکم و

قضاوت.

بررسی گزینه‌ها:

۱) جملات امری، تصور و فاقد حکم و قضاوت هستند.

۲) جملات امری، تصور و فاقد حکم و قضاوت هستند.

۳) تصدیق دارای حکم و قضاوت است (علی را نمی‌توانم خدا و بشر بخوانم).

۴) اولاً جمله‌های آرزویی، تصور و فاقد حکم و قضاوت‌اند، دوماً این جمله ناتمام است و حکم و قضاوتی در آن مشاهده نمی‌شود.

۴ مفهوم گزینه‌ها:

۱) منظور از «ایران» در واقع «مردم ایران» است که لفظ خارج از موضوع است و به دلالت التزامی اشاره دارد.

۲) دقیقاً خود دانشگاه شهید بهشتی در شمال تهران قرار دارد و به دلالت مطابقی اشاره دارد.

۳) منظور از «قلم» در واقع «قدرت نویسنده‌گی» است که لفظ خارج از موضوع است و به دلالت التزامی اشاره دارد.

۴) منظور از «گاوصدقوق» در واقع «وسایل گاوصدقوق» است که لفظ خارج از موضوع است و به دلالت التزامی اشاره دارد.

نکته: این‌که وسایل گاوصدقوق، درون آن قرار دارند یا مردم ایران، درون ایران زندگی می‌کنند به دلالت تضمنی ربطی ندارند، زیرا اگر وسایل از گاوصدقوق خارج شوند یا مردم از ایران خارج شوند، به لفظ اصلی (گاوصدقوق، ایران) آسیبی وارد نمی‌شود. در واقع دلالت تضمنی آن است که لفظ بخشی از موضوع باشد و با سلب آن به مفهوم موضوع آسیبی وارد شود.

۴ مفهوم کلی: مفهومی که بیش از یک مصدق برای آن قابل تصور است.

مفهوم جزئی: مفهومی که فقط یک مصدق برای آن قابل تصور است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) مؤسس شرکت اپل: کلی است اما اگر نام آن، استیو جایز ذکر می‌شد، جزئی بود. - «طراح آزمون: کلی است اما اگر نام طراح ذکر می‌شد، جزئی بود. - یکی از برادران من: کلی است؛ زیرا بیش از یک مصدق برای آن قابل تصور است.»

۴ بررسی ازایه‌ها: ۵۴

جناس ناقص اختلافی (بیت «د»): مستی و هستی

واژه‌آرایی (بیت «الف»): تکرار واژه‌های من و کار

کنایه (بیت «ج»): سر از پای ندانستن کنایه از بی قرار بودن / گرد در کسی

برآمدن کنایه از در کمال فروتنی به خدمت او رسیدن

موازن (بیت «ب»):

یا	دادم	از آن	چرخ	سیه روی	بخواهد
↓	↓	↓	↓	↓	↓
یا	دودم	از این	دلق	سیه کار	برآید

تشخیص (بیت «ه»): جان بخشی به جام (رخ جام: اضافه استعاری)

۵۵ یکی از ملوک عجم دست تطاول به مال رعیت دراز کرده بود و

جور و اذیت آغاز کرده: سمع مطرّف (هنجای اول دو واژه یکسان نیستند.)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) تا به جایی که خلق از مکاید فعلش به جهان برفتد و از کربت جوش راه

غربت گرفتند: سمع متوازی

۳) هر که دست از جان بشوید، هر چه در دل دارد بگوید: سمع متوازی

۴) بدان که هر جاگل است خار است و بر سر گنج مار است: سمع متوازی

۳ واژگان قافیه: دمند، مرهمند / حرف اصلی: «ـه» / حرف

الحاقی: «ـند» / الگوی ساخت: م + ص + حرف الحاقی

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ واژگان قافیه: گستیم، برستیم / حروف اصلی: «ـست» / حرف الحاقی:

«یم» / الگوی ساخت: م + ص + حرف الحاقی

۲ واژگان قافیه: برداشتم، پنداشتم / حروف اصلی: «ـشت» / حرف الحاقی:

«یم» / الگوی ساخت: م + ص + حرف الحاقی

۴ واژگان قافیه: دوختند، سوختند / حروف اصلی: «ـخت» / حرف الحاقی:

«ـند» / الگوی ساخت: م + ص + حرف الحاقی

۱ واژگان قافیه: بندگان و پرورگان / حروف اصلی: «ـند و ـرد»

قافیه بیت گزینه (۱) به دلیل یکسان نبودن صامت نادرست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ واژگان قافیه: «ـست» و «ـپست» / حروف اصلی: «ـست» / حروف

الحاقی: «ـ» / قاعده: (۲)

۳ واژگان قافیه: «ـند» و «ـکند» / حروف اصلی: «ـن / ـن» / حروف

الحاقی: «ـدد» / قاعده: (۲)

نکته: وجود حروف الحاقی باعث شده تا از اختلاف در مصوّت کوتاه صرف نظر شود.

۴ واژگان قافیه: «ـهمدگر» و «ـصوّر» / حروف اصلی: «ـر» / حروف الحاقی: «ـ»

قاعده: (۲)

۳ تقطیع بیت سوال: ۵۸

بـ	ـــ
-	ـــ
از	ـــ
-	ـــ

۶۸ قضیه حملی: قضیه‌ای که در آن به ثبوت یا نفی چیزی برای چیزی حکم می‌شود.
قضیه شرطی: به قضیه‌ای که در آن به اتصال و یا انفصل میان دو نسبت حکم می‌شود.
بررسی گزینه‌ها:

- (۱) مسند در ادبیات، همان محمول در قضیه منطقی است.
- (۲) حکم در قضایای حملی، مشروط و منوط به چیزی نیست و مستقیماً به ثبوت یا نفی چیزی برای چیزی حکم می‌شود.
- (۳) رابطه ايجابی و سلبی را گيفيت قضیه می‌نامند.
- (۴) در علم منطق، قضایای حملی و شرطی مورد بررسی قرار می‌گيرند.

۶۹ در مغالطة استثنای قبل چشم‌پوشی، با وجود علم به وجود يك مثال نقض، بر حکم کلی خود اصرار می‌کنیم.
بررسی گزینه‌ها:

- (۱) می‌دانیم «بعضی الف ب نیست» و يك مثال نقض وجود دارد، اما هم‌چنان اصرار می‌کنیم که قضیه «هر الف ب است» صادق است. پس مغالطة استثنای قبل چشم‌پوشی است.
- (۲) در مغالطة استثنای قبل چشم‌پوشی يابد بر يك حکم کلی اصرار و پافشاری کرد، در حالی که در این گزینه پافشاری بر روی يك حکم جزئی است.
- (۳) می‌دانیم «بعضی الف ب است» و يك مثال نقض وجود دارد، اما هم‌چنان اصرار می‌کنیم که قضیه «هیچ الف ب نیست» صادق است. پس مغالطة استثنای قبل چشم‌پوشی است.
- (۴) می‌دانیم «بعضی الف ب است» کاذب است و يك مثال نقض وجود دارد (يعني در حقیقت بعضی الفها، ب نیستند) اما هم‌چنان اصرار می‌کنیم که قضیه «هر الف ب است» صادق است. پس مغالطة استثنای قبل چشم‌پوشی است.

۷۰ **قياس اقتراضی، استدلای است** که هر دو مقدمه آن حملی است.
بررسی گزینه‌ها:

- (۱) حد وسط عامل اقتران و پویایی قیاس است.
- (۲) نتیجه در قیاس اقتراضی از مقدمات گرفته می‌شود.
- (۳) قیاس اقتراضی براساس جایگاه قرارگیری حد وسط که همان جزء مشترک است، به چهار شکل تقسیم می‌شود.
- (۴) برقراری رابطه میان دو مقدمه حملی، تابع وجود جزء مشترک میان آنان است.

۷۱ **کیفیت نتیجه در قیاس اقتراضی از این قانون پیروی می‌کند: اگر يكی از مقدمات قیاس، سالبه باشد، نتیجه قیاس نیز سالبه می‌شود. کمیت نتیجه در قیاس اقتراضی از این قانون پیروی می‌کند: اگر يكی از مقدمات قیاس، جزئی باشد، نتیجه قیاس نیز جزئی می‌شود. مقدمه اول موجبه و مقدمه دوم موجبه است ← نتیجه موجبه می‌شود. مقدمه اول جزئی و مقدمه دوم کلی است ← نتیجه جزئی می‌شود.
بررسی گزینه‌ها:**

- (۱) نقیض موجبه کلیه ← سالبه جزئیه
- (۲) نقیض موجبه جزئیه ← سالبه کلیه
- (۳) نقیض سالبه کلیه ← موجبه جزئیه
- (۴) نقیض سالبه جزئیه ← موجبه کلیه

(۲) «تنها برادر من: کلی است؛ زیرا قیدهای مانند فقط و تنها و ... سبب جزئی شدن مفهوم نمی‌شوند و هم‌چنان می‌توان تصور کرد که آن شخص بعداً دارای برادر دیگری نیز شود یا برادر فعلی او، فوت کند.» - «دانشگاه علامه طباطبائی؛ جزئی است؛ زیرا از اسمی خاص محسوب می‌شود.» - «فروشگاه زنجیره‌ای؛ کلی است؛ زیرا بیش از یک مصدق برای آن قابل تصور است.»

(۳) «خورشید؛ کلی است؛ زیرا تمامی منظومه‌ها می‌توانند یک خورشید داشته باشند.» - «اوین روز از سال ۱۴۰۲؛ کلی است اما اگر شمسی یا قمری یا میلادی بودن آن ذکر می‌شد؛ جزئی بود.» - «آزمون‌های آزمایشی؛ کلی است؛ زیرا آزمون‌های آزمایشی بسیاری در حال برگزاری است.»

(۴) «خیابان شهید علیرضا داشنگر؛ جزئی است زیرا اسمی شهرها و خیابان‌ها، اسم خاص محسوب می‌شود.» - «امروز؛ جزئی است؛ زیرا به معنای این روز است.» - «پرچم سرزمین ایران؛ کلی است؛ زیرا کشور ایران تاکنون دها پرچم مختلف داشته است.»

۷۲ **دانش (علم)** به دو قسم تصور و تصدیق تقسیم می‌شود پس نسبت علم و تصور، عموم و خصوص مطلق است.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) نسبت بین تعریف و استدلال، تباین است.
- (۲) نسبت بین علم منطق و تعریف، عموم و خصوص مطلق است. (علم منطق به دو قسم تعریف و استدلال تقسیم می‌شود.)
- (۳) نسبت بین تصور و تعریف، تباین است. (رابطه یک کل با اجزای سازنده آن همواره تباین است.)

(۴) نسبت بین استدلال و تصور، تباین است.

۷۳ **در تعریف ناصحیح «نه جامع نه مانع» بین معروف (مفهوم مجهول) و معروف (تعریف) رابطه تباین یا عموم و خصوص من وجهه و در تعریف ناصحیح «جامع و نه مانع» بین مجهول و تعریف رابطه عموم و خصوص مطلق برقرار است.**

۷۴ **تعريف به نمونه‌های مشابه و نزدیک به مجهول، تعریف از طریق ذکر مصادیق است. در این عبارت، خفاش به یک پرنده نزدیک خود تشبيه شده است.**

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) تعریف ترکیبی است. (تعریف لغوی + تعریف مفهومی)
- (۲) ذکر نمونه و مثال، تعریف از طریق ذکر مصادیق است.
- (۴) معنای لغوی یک مفهوم، تعریف لغوی است.

۷۵ **بررسی گزینه‌ها:**

(۱) تمثیل در ادبیات همان تشبيه است.

(۲) در خلبانی جهت شبیه‌سازی پرواز استفاده می‌شود.

(۳) استقرای تمثیلی یکی از انواع استدلال است که نتیجه احتمالی دارد. (۴) در این خصوص دو نکته قابل ذکر است: اولاً لزوماً توجه به وجود شباهت، ما را از دام مغالطه در امان نمی‌دارد. دوماً هر چه به وجود اختلاف بین دو امر بیشتر توجه کنیم، از دام مغالطه آن در امان خواهیم بود.

جزئی است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) قضایای جزئی، همواره محصوره هستند، مثل: بعضی انسان‌ها، کارمند هستند.

(۲) قضایای شخصیه به صورت حقیقی سورپذیر نیستند، مثلاً نمی‌توان گفت: بعضی علی‌ها آمدند.

(۳) قضایای شخصیه در موضع تقابل قرار نمی‌گیرند و صرفاً چهار قضیه موجبه کلیه، موجبه جزئیه، سالبه کلیه و سالبه جزئیه در آن نوشته می‌شوند.

(۴) این قضایا تضاد و تداخل ندارند.

قضایای شرطی متصل می‌توانند به قضایای شرطی منفصل

تبديل شوند.

یک قضیه متصل صادق قبل تبدیل به یک قضیه مانعه‌الجمع و یک قضیه مانعه‌الرفع است.

فرمول تبدیل قضیه شرطی متصل به منفصل را در اینجا ذکر می‌کنیم، اما به صورت مفهومی نیز می‌توانید این مراحل را انجام دهید.

عین مقدم قضیه شرطی متصل + رفع تالی قضیه شرطی متصل = یک قضیه شرطی منفصل مانعه‌الجمع

مثل: یا باران نمی‌بارد یا درختان خشک نمی‌شوند.

نقیض مقدم قضیه شرطی متصل + عین تالی قضیه شرطی متصل = یک قضیه شرطی منفصل مانعه‌الرفع

مثل: یا باران می‌بارد یا درختان خشک می‌شوند.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) عین مقدم + رفع تالی = منفصل مانعه‌الجمع

(۲) نقیض مقدم + عین تالی = منفصل مانعه‌الرفع

(۳) از رفع مقدم به نتیجه رسیده که نامعتبر است.

(۴) از رفع تالی به نتیجه رسیده که معتبر است.

در فن خطابه استدلال‌های ما در جهت قانع کردن دیگران

برای انجام یا ترک عملی است، مثلاً قصد داریم با یک سخنرانی آن‌ها را به رأی دادن یا تحریم یک کالای خاص مثل ترقه چهارشنبه‌سوری ترغیب کنیم یا این‌که آن‌ها را از سیگار کشیدن، نهی کنیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۴) پیروزی در مناظره به جدل اشاره دارد.

۳) اثبات رابطه علت و معلول به برهان اشاره دارد.

در مغالطة بزرگنمایی، فرد با بزرگنمایی کردن بدون دلیل یک

چیز، سعی در تأیید نظر یا پنهان کردن حقیقتی دارد.

در عبارت صورت سؤال، فرد با بزرگنمایی کردن سهم برادر خود، سعی دارد این قضیه را پنهان کند که خودش سهم بیشتری برداشته است.